

UNIwersytet Medyczny w Łodzi
Wydział Wojskowo - Lekarski

JOANNA LEŚNIEWICZ

**OCENA CZYNNIKÓW PSYCHOSPOŁECZNYCH
WPŁYWAJĄCYCH NA WYSTĘPOWANIE
WYPALENIA ZAWODOWEGO WŚRÓD
FIZJOTERAPEUTÓW**

STRESZCZENIE ROZPRAWY

PROMOTOR:

Prof. zw. dr hab. n. med. Antoni Florkowski

Praca wykonana w Klinice Psychiatrii Dorosłych

Wydziału Wojskowo- Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

ŁÓDŹ, dn. 17.02.2015 r.

Wstęp.

Zespół wypalenia zawodowego postrzegany jest jako poważny problem społeczny dotyczący osób narażonych na przewlekły stres, przepracowanie i brak satysfakcji z wykonywanej pracy, wymagającej bezpośredniego kontaktu z innymi ludźmi, przy równoczesnym braku czasu na wypoczynek oraz nieradzeniu sobie z występującymi obciążeniami zawodowymi.

Cel pracy.

Ze względu na wciąż niewielką liczbę prac badawczych dotyczących wypalenia zawodowego, a w szczególności wypalenia w grupie fizjoterapeutów, przeprowadzone badania miały na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie: jakie czynniki mają wpływ na wystąpienie zespołu wypalenia zawodowego wśród badanej grupy fizjoterapeutów z terenu województwa łódzkiego.

Material i metody.

Badaniem zostały objęte 92 osoby wykonujące zawód fizjoterapeuty, z minimum pięcioletnim stażem pracy, zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładach opieki zdrowotnej na terenie województwa łódzkiego; w tym 56 kobiet i 36 mężczyzn. Wiek badanych zawierał się w przedziale 29-55 lat, średnia wieku 39,6 ($\pm$ 6,7) lat.

Do zidentyfikowania zmiennych badanych zastosowano następujące metody badawcze:

1. Kwestionariusz do Mierzenia Skali Odczuć Zawodowych Ch. Maslach (Maslach Burnout Inventory)
2. Kwestionariusz do Diagnozowania Stylów Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych CISS (J. Strelau i wsp.)
3. Kwestionariusz do Badania Kryzysu w Wartościowaniu KKW (P. Oleś)
4. Skala Odczuwanego Stresu PSS- 10 (SOS)
5. NEO- FFI Inwentarz Osobowości (P.T. Costa i R.R. Mc Crae)
6. Ankieta socjodemograficzna – w wykonaniu autorki

W związku z powyższym sformułowano następujące hipotezy badawcze:

- Istnieje zależność pomiędzy nasileniem wypalenia zawodowego a wiekiem badanych osób i wybranymi cechami osobowości.
- Zespół wypalenia zawodowego pozostaje w istotnej zależności z płcią, stażem pracy i miejscem pracy badanych osób.
- Występuje zależność pomiędzy stopniem nasilenia objawów wypalenia zawodowego a stosowanymi stylami radzenia sobie w sytuacjach stresowych oraz stopniem nasilenia odczuwanego stresu.
- Stopień nasilenia objawów zespołu wypalenia zawodowego pozostaje w istotnej zależności z określeniem wartości i uporządkowaniem ich hierarchii.

Wyniki.

Uzyskane wyniki wskazują na pewne tendencje w obrębie zależności pomiędzy badanymi zmiennymi.

Na podstawie uzyskanych wyników badań własnych, można stwierdzić, że przedstawiciele badanej grupy nie wykazywali poczucia wypalenia zawodowego ani ogólnie, ani w poszczególnych skalach w zależności od wieku badanych i stażu pracy. Nie wykazano także zależności pomiędzy kobietami i mężczyznami wykonującymi zawód fizjoterapeuty, a występowaniem u nich poczucia wypalenia zawodowego.

Wśród czynników predysponujących do wystąpienia objawów wypalenia zawodowego wśród fizjoterapeutów można wymienić przede wszystkim: wyczerpanie emocjonalne i brak zawodowej satysfakcji z wykonywanej pracy.

Badania własne pokazały, że wystąpienie zespołu wypalenia zawodowego może być zależne od zmiennych osobowościowych przejawiających się wyczerpaniem emocjonalnym, problemami w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych i niemożnością opierania się pokusom, co powoduje, że osoby te stają się bardziej emocjonalnie niestabilne. Mimo, iż w niniejszej pracy nie uzyskano jednoznacznych zależności występowania wypalenia zawodowego z niektórymi zmiennymi socjodemograficznymi (wiek, staż pracy itp.), to zastosowane techniki do badania cech osobowości,

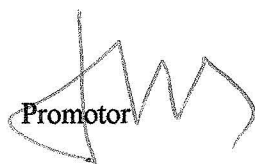
poziomu odczuwanego subiektywnie stresu, stylów radzenia sobie ze stresem czy wreszcie odczuwanie komfortu pracy, wybór pracy - ma istotny związek z wypaleniem zawodowym.

Wyniki uzyskane w niniejszej rozprawie doktorskiej są zbieżne z koncepcją prezentowaną przez Ch. Maslach, która stwierdza, że mimo, iż wypalenie zawodowe nie jest zaliczane do psychopatologii, to jednak może powodować wiele zaburzeń psychicznych.

Wnioski.

Na podstawie przeprowadzonego badania można sformułować następujące wnioski:

1. W objętej badaniem grupie fizjoterapeutów nie stwierdzono zależności pomiędzy nasileniem objawów zespołu wypalenia zawodowego a ich wiekiem oraz ocenianymi cechami osobowości.
2. W badanej populacji fizjoterapeutów w większości przypadków nasilenie objawów wypalenia zawodowego było niezależne od stażu i miejsca pracy oraz płci.
3. Fizjoterapeuci poddani badaniu charakteryzowali się większym nasileniem odczuwanego ogólnego poziomu wypalenia zawodowego i wyczerpania emocjonalnego w zależności od sytuacji kiedy gorzej radzili sobie w rozwiązywaniu sytuacji stresowych związanych z pracą.
4. Badana populacja fizjoterapeutów odczuwała większe ogólne poczucie wypalenia zawodowego, wyczerpania emocjonalnego i mniejszą satysfakcję zawodową oraz depersonalizację, w zależności od występowania trudności w uporządkowaniu systemu wartości i zaniżonej motywacji w realizacji przyjętego celu.

Promotor

Doktorantka